

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๒๑ /๒๕๕๖

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกระทรวงการต่างประเทศ เกี่ยวกับหนังสือร้องทุกข์

ผู้อุทธรณ์ : นางกุลวิมล วสันตวิวงศ์
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กระทรวงการต่างประเทศ

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อขอข้อมูลข่าวสารโดยรับรองสำเนาถูกต้อง เกี่ยวกับหนังสือของสมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (ประเทศไทย) ที่ร้องเรียนเกี่ยวกับธรรมาภิบาล และความโปร่งใสของการบริหารงานของสถาบันฯ

กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมองค์การระหว่างประเทศได้มีหนังสือ ด่วน ที่ กต ๑๐๐๔/๑๖๑๘ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งปฏิเสธการให้สำเนาข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า สมาคมนักเรียนเก่าฯ ในฐานะเจ้าของข้อมูลข่าวสารได้มีหนังสือคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๕ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้แทนกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า สมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (ประเทศไทย) ได้มีหนังสือร้องเรียนเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและความโปร่งใสของการบริหารงานของสถาบันฯ หลังจากนั้นผู้อุทธรณ์ได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือร้องเรียนดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๑ /๒๕๕๖

ผู้อุทธรณ์ชี้แจงสรุปว่า สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียได้ดำเนินการทำกฎบัตรใหม่ โดยมีประเทศภาคีสมาชิกร่วมลงนามในกฎบัตรจำนวน ๑๓ ประเทศ กับอีก ๑ องค์การระหว่างประเทศ ประเทศภาคีสมาชิกได้ให้สัตยาบันแก่กฎบัตรฉบับใหม่จำนวน ๙ ประเทศ แต่ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเจ้าภาพของสถาบันฯ ยังไม่ดำเนินการให้สัตยาบันแต่อย่างใด เนื่องจากสมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ ได้มีหนังสือร้องเรียนคัดค้านการให้สัตยาบัน โดยกระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึงสถาบันฯ แจ้งว่าได้รับหนังสือร้องเรียนจากสมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ เกี่ยวกับธรรมาภิบาล และความโปร่งใสของการบริหารงานของสถาบันฯ กระทรวงการต่างประเทศจึงระงับวิธีการตามกฎหมายในการให้สัตยาบันกฎบัตรฉบับใหม่ของสถาบันฯ จนกว่าประเด็นตามข้อร้องเรียนจะได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม แต่กระทรวงการต่างประเทศไม่แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการร้องเรียนว่าสมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ ร้องเรียนกล่าวหาอย่างไรบ้าง สถาบันฯ จึงไม่สามารถทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้อย่างถูกต้อง ผู้อุทธรณ์จึงต้องการสำเนาหนังสือร้องเรียนของสมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำคำชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนกล่าวหาต่อไป

ผู้แทนกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศชี้แจงเหตุผลในการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสรุปว่า สมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ ได้มีหนังสือแจ้งคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลสรุปว่า “ข้อร้องเรียนของสมาคมฯ นั้นเกี่ยวพันกับเรื่องราวที่น่าเคลือบแคลงจากการกระทำของผู้บริหารสถาบันฯ การจะสร้างความกระจ่างก็ด้วยการที่ Board of Trustees (BOT) ตั้งคณะกรรมการสอบสวนเรื่องราวที่ร้องเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเอกสารหลักฐานพยานบุคคลจำนวนมาก การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้อุทธรณ์ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา จะทำให้ข้อมูลนั้นไปถึงผู้ถูกกล่าวหาก่อนที่จะมีอำนาจตามกฎหมายจะได้ทำการสอบสวน ซึ่งจะทำให้การสอบสวนนั้นไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และอาจมีการนำข้อมูลบางส่วนนั้นไปโฆษณาบิดเบือนต่อสาธารณชน อันอาจทำให้เกิดความสับสนและเสียหายต่อสถาบันฯ” ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้ร้องเรียนไม่ประสงค์ให้เปิดเผย ประกอบกับหนังสือร้องเรียนนั้นพาดพิงถึงบางประเทศ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง การเปิดเผยอาจทำให้มีการบิดเบือนเปลี่ยนแปลง ทำลายพยานหลักฐาน หรือมีการสร้างพยานหลักฐานเท็จ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวน และมีผลกระทบต่อประเทศไทย กรมองค์การระหว่างประเทศ จึงปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ ทั้งนี้ ปัจจุบันยังไม่มี การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามหนังสือร้องเรียนของสมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ เนื่องจากมีข้อขัดข้องในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๑ /๒๕๕๖

โดยผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้บริหารสถาบันฯ ได้แก่ BOT ซึ่งอยู่ภายใต้กฎบัตรฉบับเก่า แต่อธิการบดีสถาบันฯ อ้างว่าปัจจุบัน BOT สิ้นสภาพไปแล้ว เพราะกฎบัตรฉบับใหม่มีผลบังคับใช้แล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ได้แก่หนังสือที่สมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (ประเทศไทย) ร้องเรียนเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและความโปร่งใสของการบริหารงานของสถาบันฯ แม้สมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ ผู้ร้องเรียนจะคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะกรรมการฯ ก็มีอำนาจวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ซึ่งในกรณีนี้ สมาคมนักเรียนเก่าแห่งสถาบันฯ ได้มีหนังสือร้องเรียนตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๕ แต่ปัจจุบันกระทรวงการต่างประเทศยังไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเรื่องร้องเรียนแต่อย่างใด ผู้อุทธรณ์เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารของสถาบันฯ จึงมีเหตุสมควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการตามหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ หากกระทรวงการต่างประเทศเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอาจมีผลกระทบต่อบุคคลใด หรือประเทศไทย ก็อาจใช้ดุลพินิจปกปิดชื่อหรือข้อความนั้นได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงให้กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์แก่ผู้อุทธรณ์ โดยใช้ดุลพินิจปกปิดชื่อหรือข้อความอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคลใด หรือประเทศไทย ทั้งนี้ การปกปิดข้อความดังกล่าวต้องกระทำเท่าที่จำเป็น แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงเนื้อความของข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

นายวัฒนา รัตนวิจิตร

หัวหน้าคณะที่ ๔

ศาสตราจารย์พิเศษ เรวัต ฉ่ำเฉลิม

กรรมการ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๑ /๒๕๕๖

นางมัลลิกา คุณวัฒน์

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ มนต์รี รูปสุวรรณ

กรรมการ

นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์